

ΑΝΑΤΟΛΙΤΙΚΟ

(Χαρισμένο τῆς Εὐθαλίας)

Πάνω ἀπὸ τὴ σιέγη τὴν ψηλὴν,
Βγαίνει τὸ φεγγάρι,
Στὸ στενὸ σοκκάκι ἀντιλαλεῖ
Διάδα καθάλλογῃ.

Κάτ' ἀπὸ τὸ σπῆτι σου περῶν,
Τὸ φρεσάκι μου σιραβὰ θαλμένο,
Τὸ μπουζούκι μου κουρντίζω κι ἀρχινῶ
Ἀμὰνὲ θλιμμένο.

Πίσω ἀπ' τὸ καφάσι καρτερεῖς,
—Τὸ πυκνὸ μαγνάδι—
Καὶ τὰ μάτια σου τὰ μαῦρα, ποὺ θωρεῖς,
Λάμπουν στὸ σκοτιάδι.

Τὴ φωνή μου τὴν ψηλὴν δυνατὴν,
Πάθος καὶ μοιχτήριον γεμάτην,
Καὶ λιγώνει τὴν καρδούλα σου σφιχτὴν
Ἀπὸ γέλιο κι ἀπὸ κλάμα κάτι.

Γιάννενα, 16[2]21.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΟΣ

Η «ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΙΚΗ ΚΑΘΑΡΕΥΟΥΣΑ»

(ΑΤΕΛΙΩΤΗ ΚΩΜΩΔΙΑ)

ΣΚΗΝΗ Α'.

(Στὴν Ἑθνοσυνέλευσιν. Συνεδρίαση σοβαρὴ.
Τὰ θεωρεῖα γεμάτα).

Πρόεδρος. — Συζητιέται τὸ γλωσσικὸ ἄρθρο.
'Ο Ἐισηγητὴς τῆς Ἐπιτροπῆς ἔχει τὸ λόγο.

Ἐισηγητὴς (ἀνεβαίνει στὸ βῆμα). — Κύριοι πλη-
ρεξούσιοι! Γνωστὸν ὑμῖν τυχάνει, δι' οπεῖρα κα-
ταστροφῶν καὶ ἀπεμπόλων τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν δό-
ξης, πανολαθιστικοῖς ρουβλίοις ἐντεθυλακωμένοι, ἡ-
θουλήθησαν, ἀλλὰ καὶ ἤδη θούλονται, καταστρέφει τὸ
γλωσσικὸν ἡμῶν παλλάδιον, τοῖς τὴν περίλημν ἡ-
μῖν καὶ ὑμῖν Ἑλλήσι γλώσσαν. Εὐκταῖον ὄθεν, ἀλλὰ
καὶ μορονουχὶ ἀναγκαστὸν, θειέον, οὐκ ἂν ἄλλως γε-
νέσθαι, πρὸς σωτηρίαν τῆς καλλιεποῦς ἡμῶν γλώτ-
της, τὸδε τὸ ἄρθρον ἐν ταῖς συνταγματικοῖς διατά-
ξεσι. Ἐξωστέοι, ἀποκρουστέοι, περιφρονητέοι καὶ τι-
μωρητέοι, ἀγελαιοί, χυδαῖοι... (Λυσοῦ καὶ ἀφρί-
ζει).

(Ἀπὸ τὴν αἴθουσα καὶ ἀπὸ τὰ θεωρεῖα χε-
ροκροτοῦνε καὶ φωνάζουνε μπράβο ὁ Καθα-
λιεράτος, ὁ Κουλουμπάκης, ὁ Πάπ, ὁ Σκιάς,
ὁ Σακελλαρόπουλος, ὁ Ζησιῶν, ὁ Γαροδικάς, ὁ
Παγανέλλης, ὁ Πανάς, ὁ Μενάρδος, Ἐξα-
ρχόπουλος ὁ νεώτερος, ὁ Μιχαλόπουλος, ὁ Κα-
λαποδάκης, ὁ Γιάνναρος, ὁ Γιολιγιάσης, ὁ Κα-
βάκης, ὁ Χατζηδάκης, ὁ Ἀμαντιός, ὁ Σαμ-
βάκος, ὁ Μαρῖνος, ὁ Ἀνοητόπουλος κλπ.)
κλπ. κλπ.).

Πρόεδρος (διαβάσει τὸ ἄρθρον). — Ἀπαγο-
ρεύεται ἕλλη γλώσσα ἀπὸ τὴν τὴν ἐν τῷ παρόντι Συν-
τάγματι ἐνδιαλαμβανομένην. Οἱ γράφοντες ἄλλως τι-

μωροῦνται καὶ ἐγκαθεύγνυνται... Ἐχει κανέναν
ἀντίρρηση;

(Ἀκούγονται ζητωκραυγές).

Πρόεδρος. — Ἡ Βουλὴ παρεδέχθη.

ΣΚΗΝΗ Β'.

(Στὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας)

Ζατμῆς (ὑπουργός). — Ὡστε ἔτσι τὸ λοιπὸν.
Ὅλοι οἱ δημοικιστὲς μᾶς κηρύξανε ἀπεργία;

Σακελλάριος (Γενικὸς γραμματέ-
ας). — Ἀλλή λύση δὲ βλέπω ἀπὸ τὴν ἐπιτροπείαν.
Ὅριστε καὶ τὸ διάταγμα, ἔτοιμο.

Ζατμῆς (διαβάσει). — «Ἐπιστρατεύονται ὅλοι
οἱ ποιητῆς, οἱ λόγιοι, οἱ πεζογράφοι, δραματογρά-
φοι, οἱ καλλιτέχνες, οἵτινες διὰ λόγον, τοῦ χρωστή-
ρος, τῆς σιλήτης, ἢ διὰ συμβολικῶν παραιοτήτων δὲν
ἀκολουθοῦσι τὴν τέχνην καὶ τὴν χρῆσιν τῆς καθα-
ρευούσης, καὶ κατατάσσονται εἰς τὸ Τάγμα τῶν Γραμ-
μάτων καὶ Τεχνῶν».

Σακελλάριος. — Λαμπρά. Ὑπο-
γράψτε καὶ τὸ στέλνω ἀμέσως στὸ Ἐθνικὸ Τυπο-
γραφεῖο.

Ζατμῆς. — Ἀπαῖσιοι μαλλιαροὶ! Φορέστε τώ-
ρα τὸ χακί. (Τὸ υπογράφει).

(Σὲ δυὸ ὥρες ἀκούγονται φωνὲς τῶν ἐ-
φημεριδοπονητῶν: «Ἐσπερινή! Ἀστρα-
πή! Ἀθηναϊκή! Ἐστία! Πρωτεύουσα! καὶ
ἡ ἐπιστρατεύση τῶν λογίων! !»)

Γενικός (στὸ Ζατμῆ). — Κύριε ὑπουργέ. Σᾶς
ζητοῦνε μερικὸι λόγιοι.

Ζατμῆς. — Ἀς ἔρθουνε.

(Μπαίνουνε χωροφύλακες, συνοδεύοντας με-
ρικοὺς τρομοκρατημένους.)

Χωροφύλακες. — Τοὺς πιάσαμε γιατί εἶ-
ναι ἀπεργοί, μὰ θέλουνε, λέει, νὰ δουλέψουνε.

Ζατμῆς. — Εἰστε δημοικιστὲς καὶ τοῦ λόγου
σας;

Δροσίνης, Πολέμης, Ξενοπού-
λος (ὅλοι μαζί). — Ναι, δηλαδὴ... ὅχι, κύριε ὑ-
πουργέ. Γράφουμε τὴ δημοικίαν, μὰ δὲν εἴμαστε ἐχ-
τροὶ καὶ τῆς καθαρυνούσας, μὰ γράφουμε καὶ δαύτην,
κατὰ τὸν ἀέρα ποὺ φνοῦσ. Νὰ μᾶς συχωρέσετε, μὰ
σκοφανιοῦνε, δὲν εἴμαστε δημοικιστὲς, μὰ καμιά
φροῦ ἔτσι, γιὰ γουστὸ, κάνουμε τὸ λάθος... (Τὰ μασ-
σοῦνε).

Ζατμῆς. — Καὶ τί θέλετε δῶ;

Ὅλοι μαζί. — Ἡρῶμε νὰ δηλώσουμε φι-
λία στὴν καθαρυνούσα. Μὰ καὶ τὸ Σύνταγμα τὸ ἐπι-
βάλλει, δὲ γινόμεστε ἐπαναστάτες. Ἀκολουθοῦμε τὸ
νόμο.

Ζατμῆς. — Καλά, ἡ κυβέρνησι οὐκ οὐχαί-
ρει. (Στὸ Δροσίνην). Νὰ γράψῃς ἕνα πολεμικὸ θού-
ριο στὴν καθαρυνούσα. (Στὸν Πολέμη). Στιγοῦργη-
σε τὸ σημεῖον ἄρθρου τῆς «Καθημερινῆς». (Στὸν Ξε-
νόπουλο) Πάρε μιὰ ὑπόθεσιν καὶ γράψε ἀπὸ τὴν ἴδια
ἕνα δράμα, ἕνα δῆγμα, μιὰ κωμωδία, μιὰ κομεντί,
ἕνα ρομάντζο, μιὰ ἐπιφυλλίδα, ἕνα μελόδραμα, ἕνα
χρονογράφημα, μιὰ διάλεξιν, καὶ μιὰ ταινία κινημα-
τογράφου.

Ἐνας ἀκροατὴς ἔμπορος. —
Μωρὲ ἀνδὲς εἶναι ὁλόκληρο μεταλλεῖο.

Ξενόπουλος (που παράκουσε). — Μετάλλιο, έπαιτε; Πούντιο, πούντιο; (Τρέχει και το ξητά).

ΣΚΗΝΗ Γ'.

(Στις στρατιωτικές φυλακές... Βρίσκονται και πέρα ντυμένοι χακί ο Παλαμάς, ο Μαλακάσης, ο Ταγκόπουλος, ο Πορφύρας, ο Καρθαίος, ο Παρορίτης, ο Πάλλης, ο Βλαχογιάννης, ο Θεοτόκης, ο Μαλέας, ο Γκόλαρης, ο Βουτυράς, ο Φιλήντας, ο Σκίπης, ο Βουτιεριδής, ο Σικελιανός, κι άλλοι, κι άλλοι).

Ο Γενικός Γραμματέας του Υπουργείου της Παιδείας (προς τον Αρχιφύλακα). — "Ε, τί λένε, δέχονται να γράψουνε τη συνταγματική καθαρρόνσα;

Αρχιφύλακας. — "Οχι, σοφώτατε, δε δέχονται.

Γενικός. — Μάξενέ τους δλους μαζί. Τώρα θα ιδούνε πόσ' άπίδια βάζει ο σάκκος.

(Σημαίνει προσκλητήριο. "Ολοι μπαίνουνε στη γραμμή).

Αρχιφύλακας. — Ζυγείτ' επί δέ- ξιά!.. (Σ' ένα στρατιώτη). Τί κάνεις αυτού! Δεν ξαίρεις να ζυγιστείς; Πώς σέ λένε, να σέ τιμωρήσω;

Ο στρατιώτης. — Παλαμά.

Αρχιφύλακας. — Κάπου τόχω δει γραμμένο αυτό τόνονα.

Γενικός (άνεβαίνει σέ μιá καρέκλα). — Πρέπει να ξαίρειτε πώς ο Υπουργός δεν έκαμε μόνο έπιστάτευση των λογίων, μα έφάρμοσε κι άλλη, δική του, άπάνου σας τιμωρία: Τη μετάθεση... Άνοιξε ταυτιά σας κι άκουστε τη διαταγή. (Διαβάσει): «Μετατίθεται ο διευθυντής του «Νουμά» Ταγκόπουλος εϊς τη διεύθυνση του περιοδικού «Πάτριον», ο ποιητής Πορφύρας από τη λυρική στην πατριωτική ποίηση, ο Καμπάνης από τη μικροφιλολογία στη μικροπολιτική, ο Φιλήντας από τη γλωσσολογία στη σιχουρητική».

Φιλήντας (διακόφτοντας). — Τζάνουμ, τζάνουμ, καλά είμαστε!

Γενικός. — «Μετατίθεται ο Φώτος Πολίτης από τη δημοσιογραφία στο τμήμα καταδίωξης των σοσιαλιστών, ο Σπαταλάς από το πρωτότυπο στη μετάφραση».

Σπαταλάς (διακόφτοντας). — Μα τό Θεό, τζόγια μου, θα με πιάσει βουρλιόια...

Γενικός. — «Μετατίθεται ο Καρθαίος από την ποιητική στη στρατιωτική τέχνη, ο Γκόλαρης από την Ύμνωδία στην Ψαλμωδία, ο Βουτυράς από το δήγημα στην Καβάφικη ποίηση, ο Παρορίτης από τη σοσιαλιστική στην πατριδολατρική πεζολογία».

Βουτυράς (θυμωμένος, σηκώνει τη μαγκούρα). — "Ε! σώνει πιά... (Τρέχουνε οί άλλοι και τονέ κρατούνε).

Γενικός. — «Μετατίθενται Παλαμάς και Πολέμης έναλλάξ. Βλαχογιάννης και Μαλακάσης έναλλάξ. Καζαντζάκης και Σικελιανός έναλλάξ. Βουτιεριδής και Ποριώτης έναλλάξ. Μαλέας και Παπαντωνίου έναλλάξ. Θεοτόκης και Ξενοπούλος έναλλάξ. Σκίπης και Δάφνης έναλλάξ. Μανώλης και Μανώλης (Τριανταφυλλίδης και Καλομοίρης) έναλλάξ».

Αρχιφύλακας. — Κύριε Γενικέ, νύχτωσε πιά.

Γενικός. — "Εχει πολλά άκόμα, πάρα πολλά.

Αρχιφύλακας. — "Ως πότε θα διαβάσεις;

Γενικός. — "Ως τη δεύτερη παρουσία...

(Ο ούρανός μουρνώνει. Μαύρα σύννεφα κυλούνε. Ένας κεραυνός πέφτει δίπλα στο Γενικό).

Γενικός (Ύμνωμένα προς το Θεό). — Τώρα θα ιδείς και σύ, μαλλιαρέ. Θα σέ μαρτυρήσω του Ζαίμη να σέ μεταθέσει από κει πάνου.

(Η αύλακα πέφτει, δίχως να τελιώση ή κωμωδία).

ΠΙΚΡΑΓΚΑΘΗΞ

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΦΕΜΙΝΙΣΜΟΣ & ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Συνεχίζοντας τη συζήτηση με το νηπιαγωγικό, ο Σύνδεσμος των Έλληνίδων, είχε τη Δευτέρα νέα συγκέντρωση στην Έταιρία Κ. Έπιστημών. Ο όμιλητής κ. Σωτηρίου, μπαίνοντας στο θέμα με σιτιστικές, άπόδειξε πρώτα πρώτα την άξιοθρήνητη όπισθοδρομικότητα της νηπιακής άγωγής και της άγραμματοσύνης άντρών και γυναικών που γενικά βασιλεύει στον τόπο μας.

Ο κ. Σ. γύρεψε την αίτια της άποχής των παιδιών από το σχολείο, παρ' όλο το ύποχρεωτικό από το 1894 της φοίτησής των, και τη βρήκε στο άκατάλληλο του δασκάλου, το έργάτη αυτού του πολιτισμού, κατά τη φράση του, έτσι όπως βάζεται σήμερα στη μεγάλη του θέση άμόρφωτος και μη έχοντας καθάρη ιδέα της άποστολής του. Κατά τον όμιλητή, δάσκαλος μπορεί να γίνεται όποιοσδήποτε, αλλά φροντίδα του Κράτους πρέπει να είναι ή έπιλογή. Ο κ. Σ. επέμενε, δι' έναος της φαισηής κλίσης που έπε-

πει να έχει ο δάσκαλος ή ή δασκάλα για το έξαιρετικό του έργο, πρέπει και κατάλληλα μορφωμένος να είναι, για να καταφέρει να αναπτύξει στα μικρά παιδιά τις δυνάμεις που έχουν μέσα τους.

Κι αν υποθέσουμε δι' συμβαίνουν όλα αυτά, για να μπορεί ο δάσκαλος να φοσιωθεί στη δουλειά, που άπαιτεί ηροσήλωση, δόσιμο άκέραιο σκέψης και ψυχής, πρέπει και ηονχο να είναι το ήητικό του δασκάλου παρ' τον βλέπουμε σήμερα να θαλασσοδέρνεται μες στα οικονομικά του χάλια, εξ αίτίας της φτωχής μισθοδοσίας του.

Έξω όμως απ' όλα αυτά, πώς μπορεί, όσο καλός κι αν είναι ο δάσκαλος, να φοσιωθεί στα παιδιά, που του δίνονται οάν άκατέργαστο υλικό, απ' όπου θα βγάλει κάτι καλό, δίνοντάς τους κάτι απ' την ψυχή του. Διαν μέσ στη μέση του δρόμου των άγώνων του έρχεται ή κάθε κυβερνητική άλλαγή, όποτιαν ο τελευταίος κομματαρχικός κόδει την προσπάθειά του, πετώντας τον από το ένα στο άλλο μέρος; Πώς είναι δυνατόν ο δάσκαλος αυτός, να δουλέψει με άφοσίωση, σέ δουλειά που δεν είναι διόλου μηχανική, διαν